

Znanost, tehnologija in industrija – poročilo o stanju OECD za leto 2013

Povzetek v slovenščini

Spodbujanje novih virov rasti ob medli rasti v večjem delu sveta postaja prednostna naloga svetovne politike. Znanost, tehnologija, inovacije in podjetništvo, ki pospešujejo konkurenčnost, produktivnost in ustvarjanje delovnih mest, so pomembni mehanizmi za spodbujanje trajnostne rasti.

260 kazalnikov uspešnosti znanosti, tehnologije, inovativnosti in industrije v tem poročilu o stanju kaže uspešnost gospodarstev OECD in glavnih gospodarstev zunaj OECD na številnih področjih. Poročilo o stanju STI je vladam v pomoč pri oblikovanju učinkovitejših in uspešnejših politik in spremljanju napredovanja k zelenim ciljem. V nadaljevanju so navedene nekatere ključne ugotovitve v poročilu o stanju iz leta 2013.

Vlaganje v inovacije, večinoma z ukrepi podpore R&R, ostaja prednostna naloga.

V letu 2012 so povprečne naložbe vlad OECD v neposredno financiranje R&R doma ali v tujini znašale 0,8 % BDP; Koreja in Finska pa sta vložili več kot 1 %. Poleg tega 27 od 34 držav OECD in številna gospodarstva zunaj OECD z davčnimi spodbudami zdaj posredno podpirajo poslovne R&R. V letu 2011 so Ruska federacija, Koreja, Francija in Slovenija, merjeno v odstotkih BDP, zagotovile najbolj kombinirano podporo za poslovne R&R. V Kanadi in Avstraliji je posredno financiranje poslovnih R&R preseglo neposredno financiranje za petkrat. Davčna posojila za R&R so znašala 8,3 milijarde USD v ZDA, ki jim sledita Francija in Kitajska. Nove ocene kažejo, da je strošek podjetja, ki vlaga v R&R, odvisen od njegove velikosti, lokacije in bilance. Leta 2013 so Avstralija, Kanada, Francija, Koreja, Nizozemska in Portugalska bolj velikodušno obravnavale MSP.

Mlada, dinamična podjetja več prispevajo k ustvarjanju delovnih mest, kot se je mislilo do zdaj.

Med letoma 2008 in 2011 se je čista zaposlenost v območju OECD zmanjšala za 2 % ali 9 milijonov ljudi, od tega dve tretjini v ZDA. Najhuje sta bila prizadeta sektorja proizvodnje in gradbeništva (povprečno zmanjšanje za 32 % oz. 25 %), a tudi informacijske panoge – proizvodnja IKT, založništvo in telekomunikacijske storitve – so bile prizadete. V številnih državah OECD so se velike izgube delovnih mest nadaljevale še precejšen del leta 2012, pri tem pa so bili visokousposobljeni vodilni kadri prizadeti ravno tako kot nižjekvalificirani. V večini držav je bila v času krize večina delovnih mest ukinjenih zaradi zmanjševanja starejših podjetij; neto rast delovnih mest v mladih podjetjih (starih pet let ali manj) pa je ostala pozitivna. Mlada podjetja z manj kot 50 zaposlenimi zaposlujejo samo približno 11 % zaposlenih, vendar na splošno predstavljajo več kot 33 % skupno ustvarjenih delovnih mest v poslovnem sektorju, v njih pa se ukine približno 17 % delovnih mest.

Trgovina z dodano vrednostjo omogoča nov pogled na trgovinske odnose.

Kazalniki trgovine z dodano vrednostjo OECD-STO (TiVA) razkrivajo, da so postale države bolj odvisne od uvoza iz večjega števila gospodarstev, da lahko ohranijo ali izboljšajo svoj izvoz. Na Kitajskem, na

primer, se je bruto izvoz po sedanjih cenah v obdobju od 1995 do 2009 povečal za približno 12-krat na skoraj 1.300 milijard USD, vsebina tuje dodane vrednosti izvoza pa se je skoraj potrojila na več kot 30 %; 20 % dodane vrednosti izvoza izvira iz držav OECD, polovica od tega iz Japonske in Koreje.

Tuji potrošniki ohranjajo delovna mesta.

Z naraščanjem medsebojne odvisnosti držav potrošniki v eni državi ohranjajo delovna mesta v državah višje v vrednostni verigi. Leta 2008 se je od 20 do 45 % delovnih mest v poslovnem sektorju v večini evropskih gospodarstev in 20 % delovnih mest na Kitajskem ohranilo zaradi tujega povpraševanja. Delež je manjši na Japonskem in v ZDA zaradi razmeroma velikega obsega in manjše odvisnosti od izvoza in uvoza. Kljub temu začetne ocene kažejo, da so tuji potrošniki leta 2008 v ZDA ohranili več kot 10 milijonov delovnih mest, pri čemer so jih potrošniki z vzhoda in jugovzhoda Azije ohranili 2 milijona.

Gospodarstva v vzponu imajo vedno večjo vlogo v znanosti in pri inovacijah.

V globalnem okolju znanstvenih raziskav pojav novih akterjev spreminja strukturo omrežij globalnega sodelovanja. V letu 2011 je bila Kitajska druga največja izvajalka R&D, za ZDA in pred Japonsko, Nemčijo in Korejo. Bila je tudi druga največja izdajateljica znanstvenih publikacij, čeprav v smislu kakovostnih rezultatov raziskav (največkrat citirani strokovni članki) zaostaja za večino držav OECD. Kitajska je v letu 2011 prispevala več kot 74.000 primerov znanstvenega sodelovanja v primerjavi s samo 9.000 primeri leta 1998. V tem obdobju se je število kitajskih publikacij v soavtorstvu z institucijami s sedežem v ZDA povečalo s skoraj 2.000 na več kot 22.000. ZDA so še naprej središče mednarodnega raziskovalnega dela in so v letu 2011 predstavljale skoraj 15 % vseh primerov znanstvenega sodelovanja, dokumentiranih v strokovno pregledanih znanstvenih publikacijah.

Univerzitetna žarišča so še vedno skoncentrirana na nekaj lokacijah.

V svetovnem merilu je 50 vrhunskih univerz z največjim relativnim vplivom v obdobju 2007–11 geografsko zelo skoncentriranih, vendar manj kot v obdobju 2003–09. Skupno je 34 od 50 vrhunskih univerz v ZDA. Preostale so v Evropi in prvič dve tudi zunaj območja OECD, v kitajskem Tajpeju. Združeno kraljestvo je na drugem mestu, s posebnimi odlikami na medicinskem in družboslovnem področju. Obstajajo pa opazne razlike v študijskih predmetih. Univerze v ZDA izstopajo predvsem v biokemiji, računalništvu, nevroznanosti in psihologiji. Univerze v gospodarstvih zunaj OECD, predvsem v Aziji, pa imajo razmeroma pomembno vlogo v kemijskem inženiringu, energetiki in veterini.

Raziskovalci so vse bolj mobilni.

Mobilnost raziskovalcev in sodelovanje institucij se povečujeta. Nov kazalnik spremlja spremembe glede pripadnosti znanstvenikov, ki objavljajo v znanstvenih revijah. Devet glavnih mednarodnih dvostranskih tokov raziskovalcev, ki prihajajo v državo in odhajajo iz nje, vključuje izmenjave z ZDA. Čeprav skupni dotoki v ZDA presegajo odtok, se več znanstvenikov, ki začnejo objavljati v ZDA, preseli na Kitajsko in v Korejo kakor obratno. Združeno kraljestvo je drugo najbolj povezano gospodarstvo. Na splošno je raziskovalni vpliv znanstvenikov, ki se preselijo prek nacionalnih meja, približno 20 % večji kot vpliv tistih, ki se nikoli ne preselijo v tujino. Številna gospodarstva bi s povečanjem uspešnosti teh »ki ostanejo« na raven njihovih mednarodno mobilnih raziskovalcev (tistih, ki odidejo, in tistih, ki se vrnejo) dohitela države, ki so vodilne pri raziskavah.

© OECD

Ta povzetek ni uradni prevod OECD.

Reproduciranje tega povzetka je dovoljeno pod pogojem, da so navedene avtorske pravice OECD in naslov originalne publikacije.

Večjezični povzetki so prevedeni iz vseh publikacij OECD, ki so v izvorniku izdane v angleškem in francoskem jeziku.

Na razpolago so brezplačno v spletni knjigarni OECD www.oecd.org/bookshop

Za več informacij se obrnite na Enoto OECD za pravice in prevode, Direktorat za javne zadeve in komunikacije na: rights@oecd.org ali prek faksa: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Obiščite našo spletno stran www.oecd.org/rights

[Preberite celotno angleško različico na OECD iLibrary!!](#)

© OECD (2013), *OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2013*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/sti_scoreboard-2013-en